

Til
Undervisningsminister Bertel Haarder

Og til
Folketingets Uddannelsesudvalg

København, 11. maj 2006

Vedr. L220 – lovforslag om uddannelsen til professionsbachelor i folkeskolen.
Faget kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab

Baggrunden for denne henvendelse:

I Seminariernes Religionslærerforening har vi bemærket, at Foreningen af lærere i samfundsfag ved lærerseminarierne har henvendt sig til Uddannelsesudvalget (udvalgets bilag 5) i skrivelse af 20/4 2006 i anledning af tilføjelsen af begrebet 'medborgerskab' til fagbetegnelsen for læreruddannelsens nuværende fællesfag kristendomskundskab/livsoplysning.

Samfundsfagslærerne ønsker faglig kvalitet i undervisningen i medborgerskab og at den studerende møder forskellige faglige tilgange til områderne politik, religion og kultur – ligesom de påpeger nødvendigheden af politologiske og sociologiske fortolkninger af medborgerskabsbegrebet. De opfordrer derfor til et samarbejde mellem undervisere i samfundsfag og 'religionsundervisere'.

Seminariernes Religionslærerforening er enig i disse intentioner for medborgerskabsundervisningen – *men ønsker at advare ministerium og uddannelsesudvalg mod en bestemt måde at administrere den ønskede mangfoldighed på: en opsplitting af faget*. F.eks. gennem tildeling af undervisnings-anparter til forskellige faggrupper med relevante faglige baggrunde. Udover samfundsfagsfolk kunne pædagoger og historikere med føje gøre interesser gældende – kunne man forestille sig.

Det er imidlertid afgørende for det nye fags sammenhængskraft, at mangfoldigheden af tilgange varetages i et sammenhængende og velintegreret forløb, hvor kontinuiteten og den interne dialog mellem fagets forskellige områder sikres via en gennemgående underviser. Denne underviser skal dermed kunne spænde over ganske vide områder – og skal sikres de bedste muligheder for kompetent opkvalificering, hvor dette måtte være nødvendigt. Herunder gerne fra samfundsfagsfolk. Som faglig forening vil vi medvirke aktivt til, at der oprettes efteruddannelseskurser for fagets undervisere, særligt med henblik på medborgerskabselementet.

Mange undervisere i det nuværende fag kristendomskundskab/livsoplysning har en teologisk uddannelse som basisfaglig baggrund (med religionshistorikere, religionssociologer, idehistorikere eller cand.pæd.'er som faggruppekolleger). Det er imidlertid ikke rammende at karakterisere det nuværende fag som et religionsfag: i

dag er kristendomskundskab/livsoplysning et alment værdi-diskuterende fag, der arbejder med en bred vifte af faglige tilgange, der alle retter sig mod generelle lærerkvalifikationer i en aktuel pædagogisk sammenhæng (et 'læreruddannelses-filosofikum'). Kristendom som kulturfænomen står centralt, men ikke-religiøse områder af idehistorisk, etisk og almenkulturel karakter udgør i dag en substantiel del af fagets faglighed. Her indenfor har fagets nuværende undervisere også kvalificeret sig på forskellig vis. Både de områder, som tænkes overført fra faget skolen i samfundet, og de nye aspekter vedr. medborgerskab ligger således i umiddelbar forlængelse af en allerede eksisterende faglig profil for krist/liv-faget og dets undervisere. Bekendtgørelsens afsnit om "fagets samspil med de øvrige fag" i læreruddannelsen kan tjene til dokumentation for dette fagligt mangfoldige fag (fagbilaget fra bekendtgørelsen vedlægges til orientering).

Seminariernes Religionslærerforening skal derfor anbefale:

- At man fastholder et såvel mangfoldigt som velintegreret værdifag og sikrer kvaliteten i faget kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab gennem yderligere efteruddannelse af underviserne i det eksisterende fag.
- At man gennem en alsidig sammensætning af censorkorpset forebygger eventuelle tendenser til enhver basisfaglig ensidighed i udøvelsen af faget.
- At man fra Undervisningsministeriet tager initiativer til at imødegå en fragmenterende opdeling af det kommende fag; en reel fare, hvis dette overlades til lokal afgørelse på det enkelte seminarium

Med venlig hilsen

Michael Riis
Formand for Seminariernes Religionslærerforening

Afsenderadresse:

Michael Riis
Nørrebrogade 58 A, 4.th.
2200 København N

5. DE FÆLLES FAG

KRISTENDOMSKUNDSKAB/ LIVSOPLYSNING

Præambel

Kernen i faget kristendomskundskab/livsoplysning er arbejdet med dannelses- og værdispørgsmål i et religionsfagligt og idéhistorisk perspektiv. Sammenhængen i faget fremkommer ved, at der på tværs af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder arbejdes med forskellige menneskesyns betydning for etik, dannelse og den pædagogiske praksis i skolen.

Mål

Målet er, at den studerende kvalificeres til at indgå i skolens arbejde med dannelses- og værdispørgsmål ved at tilegne sig:

1. viden om kristendommens og andre livsanskuelsers betydning for værdigrundlaget i dansk og europæisk kultur
2. viden om andre religioner, som spiller en væsentlig rolle i Europa,
3. færdigheder i at vurdere kulturelle, etiske og eksistentielle spørgsmål i brydningen mellem tradition og modernitet samt i mødet med andre kulturer og
4. grundlag for samarbejde med forældre og andre om skolens arbejde med dannelses- og værdispørgsmål.

Kristendomskundskab/Livsoplysning og folkeskolens formål

Faget kristendomskundskab/livsoplysning sigter imod at sætte den kommende lærer i stand til at løse en række almene opgaver i skolen, jf. om folkeskolens formål i § 1 i Folkeskoleloven.

1. Arbejdet med den enkelte elevs alsidige personlige udvikling, der bl.a. omfatter den åndelige og den sociale udvikling, herunder den religiøse og den etiske.
2. Arbejdet med at gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og give dem forståelse for andre kulturer, herunder kristendommen og de kulturer, som indvandrergrupper er præget af, hvilket indbefatter islam.
3. Arbejdet med at forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre i en skole, der bygger på åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Det står som en vigtig opgave i kristendomskundskab/livsoplys-

ning at udlægge disse kernebegreber og deres værdipræmisser i en idéhistorisk kontekst.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Kristendommen

1. Kristendommens baggrund og grundbegreber.
2. Kristendommens væsentlige fremtrædelsesformer i fortid og nutid med vægt på danske forhold
3. Kristendommens kulturelle betydning i historisk og nutidigt perspektiv.

Hovedlinier og knudepunkter i europæisk idéhistorie

1. Den europæiske humanistiske tradition
2. Oplysning, sekularisering og sekulære livsanskuelser
3. Menneskerettighedsidéer.

Ikke-kristne religioner

1. Grundlæggende træk i ikke-kristne religioner, der har vundet udbredelse i Europa, herunder islam.
2. Mødet mellem den af kristendommen og sekulariseringen prægede europæiske kultur og andre kulturer.
3. Kulturmødet i skolen.

Etiske og eksistentielle spørgsmål

1. Eksistentielle spørgsmål, der rejser sig af menneskets forhold til sig selv og dets omverden.
2. Forskellige opfattelser af etikens grundelse og indhold.
3. Etiske og eksistentielle spørgsmål i tilknytning til skole- og lærervirksomhed.

Fagets samspil med de øvrige fag

Faget giver grundlag for arbejdet med de pædagogiske fag på flere måder. Dels ved at give et idéhistorisk og begrebsligt grundlag for arbejdet med pædagogisk idéhistorie og etik og sætte dannelsesbegrebet ind i en bredere kulturhistorisk sammenhæng, der inddrager kristendommen og den påvirkning, der historisk set er udgået fra kristendommen. Dels ved at give

nogle historisk-samfundsmæssige perspektiver på den kultur, som skolen er en del af, og som der kan trækkes på i faget skolen i samfundet. Endelig giver faget et grundlag for at forholde sig til de alment pædagogiske problemer, der knytter sig til arbejdet med elever med forskellig religiøs og kulturel baggrund.

Indholdsbestemmelser

Kristendomskundskab/livsoplysning er et studieintroducerende fag, der dels giver en kulturel referenceramme, dels et alment perspektiv til arbejdet i læreruddannelsen.

Der arbejdes i faget med et antal studiemønstre, der hver for sig kan inddrage flere af fagets dimensioner i tematiske sammenhænge, fx vedrørende: Menneskesyn, kulturelt værdigrundlag, livsforståelse - selvforståelse el.a.

Arbejdet med faget omfatter - ud over holdundervisning - fremlæggelser, selvstændige studier og andre arbejdsformer.

I det 1. semester indgår faget i et tværfagligt samarbejde med faget Skolen i samfundet ud fra temaet: Værdispørgsmål og værdikonflikter i skolen.

Samarbejdet omfatter løsning af en fælles obligatorisk opgave, der sætter fokus på betingelserne for lærerens arbejde i skolen. På dagafdelingen inddrages de første praktikerfaringer i arbejdet.

Arbejdsresultaterne fremlægges på holdet. Opgavens emne og løsning skal godkendes af læreren.

I tilknytning til det fælles arbejde vælger den studerende et emne, der gøres til genstand for et grundigere selvstændigt studium.

Der skal udarbejdes en kort skriftlig redegørelse for arbejdet (omfang maksimalt 5 normalsider), der også skal opridse perspektiver til fagets øvrige områder. Emne/problemstilling og foreløbig litteraturliste skal godkendes af læreren. Redegørelsen indgår i eksamensgrundlaget.

Eksamen

Eksamen består af en mundtlig prøve, der tager udgangspunkt i den studerendes redegørelse (korte skriftlige oplæg) for arbejdet med det selvvalgte emne.

(2005)